

II. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA

1. OGÓLNE KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej pozostają dominującymi obszarami na powierzchni gminy Suchożebry, a rolnictwo będzie nadal przez długi okres wiodącą dziedziną gospodarki, tym bardziej, że warunki przyrodnicze temu sprzyjają. Zmiany zachodzące w skali całego kraju i wejście Polski w perspektywę kilku-kilkunastu lat do Unii Europejskiej, będą z pewnością rzutować także na kierunki dalszego rozwoju rolnictwa.

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmują tereny które:

- nie zostały dotychczas zurbanizowane;
- nie są zalesione;
- w kierunkach rozwoju gminy nie przeznaczają się pod jakąkolwiek zabudowę lub inne zagospodarowanie.

Do podstawowych kierunków rozwoju rolnictwa i działań jakie powinny być podejmowane w najbliższych latach w gminie Suchożebry można zaliczyć:

- Restrukturyzacja gospodarstw w kierunku powiększania ich areału i przejmowania gruntów gospodarstw wypadających z produkcji. Gospodarstwa małe (o pow. kilku hektarów), szczególnie te, które posiadają słabsze gleby, prawdopodobnie nie sprostają konkurencji. Niewielkie dochody (lub ich brak) jakie osiągają właściciele takich gospodarstw nie pozwalają na inwestowanie i racjonalne wykorzystywanie już posiadanego sprzętu rolniczego.
- Specjalizacja produkcji rolnej. Duże gospodarstwa wyspecjalizowane w produkcji mogą przynosić znaczne zyski, a tym samym ich właściciele mogą zwiększać nakłady lub zaciągać kredyty na rozwój i dalszą produkcję.
- Poprawa warunków produkcji roślinnej (a pośrednio także zwierzęcej) poprzez melioracje użytków rolnych (głównie drenowanie gleb okresowo zbyt wilgotnych) oraz nawadnianie. Niektóre obszary użytków rolnych wykazują okresowe (czasami długotrwałe) niedobory wody. Powinny być one uzupełniane poprzez deszczowanie. Jest to możliwe tylko w wyspecjalizowanych gospodarstwach, ze względu na wysokie koszty budowy deszczowni. Odwadnianie użytków zielonych poprzez sieć rowów melioracyjnych powinno być prowadzone bardzo ostrożnie, aby nie powodować przesuszania terenów wyżej położonych, co niestety stało się regułą na wielu obszarach. Istotnym problemem jest utrzymanie technicznej sprawności urządzeń melioracyjnych, tak aby spełniały one nie tylko funkcje odwadniające, ale przede wszystkim nawadniające.

- 35
- Podnoszenie jakości produktów rolnych i dostosowywanie ich do norm Unii Europejskiej, zwłaszcza w produkcji mleka i jego przetworów, przetwórstwa owocowo-warzywnego i innych.
 - Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego w skali lokalnej bazującego na surowcach z obszaru gminy i terenów przyległych oraz rozwój usług związanych z produkcją rolniczą.
 - Poprawa warunków zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej, łatwy dostęp do preferencyjnych kredytów, usług rolniczych i zbytu produktów rolnych.
 - Rozwój funkcji letniskowych, turystycznych i agroturystycznych. Gmina Suchożebry nie należy do obszarów typowo turystycznych. Pomimo tego, pewne fragmenty gminy kwalifikują się do rozwoju różnych form zagospodarowania turystycznego. Budynki mieszkalne (lub inne) w ramach zabudowy zagrodowej w wielu miejscowościach mogą być przeznaczane na cele turystyczne. Możliwy jest także rozwój agroturystyki, szczególnie w gospodarstwach atrakcyjnie położonych.
 - Rozwój pozarolniczych form aktywizacji obszarów wiejskich, takich jak budowa i modernizacja dróg, rozwój infrastruktury technicznej podnoszącej standard życia mieszkańców (wodociągi, gazociągi, telefony, ochrona środowiska), rozwój edukacji młodzieży wiejskiej i propagowanie aktywnych i zdrowych form spędzania wolnego czasu, przy jednoczesnym ograniczaniu kosztów ponoszonych z budżetu gminy na nieracjonalnie wykorzystywaną sieć infrastruktury technicznej (zwłaszcza wodociągowo-kanalizacyjnej i gazowej).
 - Ochrona walorów środowiska przyrodniczego (w obrębie rolniczej przestrzeni produkcyjnej) i na terenach przyległych, pomimo stosowania nowoczesnych środków produkcji.
 - Dążenie (w miarę możliwości) do ograniczania terenów przeznaczonych pod drogi utwardzone oraz place i miejsca ulegające degradacji.

Tempo restrukturyzacji w zakresie produkcji rolnej odzwierciedli się w strukturze demograficznej ludności. Będzie mieć wpływ na zmianę stylu życia i zanikanie tradycyjnego sposobu uprawy roli oraz pojawianie się nowych rodzajów usług i sposobów pozyskiwania środków finansowych na potrzeby bytowe i inwestycyjne.

Trzeba podkreślić, że kierunki tych zmian oraz ich tempo bardziej zależą od czynników zewnętrznych, w szczególności od polityki ekonomicznej państwa, niż od istniejących uwarunkowań społeczno-gospodarczych w gminie.

2. OBSZARY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

Do tej kategorii obszarów zaliczono w szczególności:

- tereny objęte ochroną ze względu na wartości przyrodnicze lub projektowane do ochrony (np. użytki ekologiczne);
- tereny przeznaczone do zalesienia i wyrównywania granicy polno-leśnej;
- tereny dolin rzecznych i obniżen terenu o wysokim poziomie wód gruntowych, użytkowane jako łąki i pastwiska;
- tereny z zaleceniem ograniczenia powstawania zabudowy rozproszonej (t.j. tereny położone poza obszarami preferowanego rozwoju zabudowy zagrodowej i mieszanej).

3. PROGRAM INWESTYCJI MELIORACYJNYCH W GMINIE SUCHOŻEBRY

Program inwestycji melioracyjnych w gminie Suchożebry został opracowany kilka lat temu. W związku z planowanym wejściem Polski do Unii Europejskiej, zmieniają się priorytety w rolnictwie. Należy przeznaczyć duże powierzchnie gleb klas V, VI i VIz pod zalesienia. Z powodu niskiej lesistości gminy Suchożebry, wskazane jest przeprowadzenie zalesień w latach 2000-2020 na dużych powierzchniach. W związku z tym weryfikacji wymagają pierwotne założenia prowadzenia prac melioracyjnych na gruntach ornych i użytkach zielonych. Dotyczy to w szczególności użytków zielonych położonych głównie w dolinie Liwca, t.j. w granicach planowanego parku krajobrazowego. Użytki zielone o słabej bonitacji, zabagnione, nie powinny być meliorowane. W tabeli II.1. podano powierzchnię gruntów zmeliorowanych na terenie gm. Suchożebry oraz plany w tym zakresie, z wykazem poszczególnych obiektów.

Tabela II.1. Program inwestycji melioracyjnych w gminie Suchożebry (wg danych Wojewódzkiego Zarządu Meliracji i Urzędzeń Wodnych w Warszawie, Oddział w Sokołowie Podl.).

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych /ha/ /z dn. 12.06.96r./	Potrzeby melioracyjne ogółem /ha/	Zmeliorowano do 31.12.98r /ha/	% zaspokojenia potrzeb na 31.12.1998r.	Pozostaje do zmeliorowania po 1998r. /ha/
Użytki rolne - razem	7.840	4.229	1.627	38,5	2.602
w tym: drenowanie		2.418	342	14,1	2.076
Grunty orne	5.657	2.289	404	17,6	1.885
w tym: drenowanie		2.210	327	14,8	1.883
Użytki zielone	2.183	1.940	1.223	63,0	717
w tym: drenowanie		208	15	7,2	193

3.1. Obiekty przewidziane do realizacji po 1998 r.

1. „Sosna Kicki”

Obejmuje: Brzozów, Krynica, Suchożebry, Stany Duże, Stany Małe, Sosna Kicki.

Powierzchnia: melioracje użytków rolnych	ha - 759, w tym drenowanie ha - 519;
w tym: grunty orne	ha - 485, w tym drenowanie ha - 485;
użytki zielone	ha - 274, w tym drenowanie ha - 34.

2. „Chodów II”

Obejmuje: Kopcie.

Powierzchnia: melioracje użytków rolnych	ha - 57, w tym drenowanie ha - 57;
w tym: grunty orne	ha - 57, w tym drenowanie ha - 57;
użytki zielone	ha - 0, w tym drenowanie ha - 0.

3. „Sosenka Dolna”

Obejmuje: Suchożebry, Przygody, Sosna Kozółki, Sosna Trojanki, Sosna Korabie, Podnieśno, Wola Suchożębska, Borki Siedleckie.

Powierzchnia: melioracje użytków rolnych	ha - 614, w tym drenowanie ha - 465;
w tym: grunty orne	ha - 400, w tym drenowanie ha - 400;
użytki zielone	ha - 214, w tym drenowanie ha - 65.

4. „Strusy”

Obejmuje: Krześlin.

Powierzchnia: melioracje użytków rolnych	ha - 80, w tym drenowanie ha - 80;
w tym: grunty orne	ha - 80, w tym drenowanie ha - 80;
użytki zielone	ha - 0, w tym drenowanie ha - 0.

5. „Krześlin zad. I-II”

Obejmuje: Krześlin, Kownaciska, Borki.

Powierzchnia: melioracje użytków rolnych	ha - 604, w tym drenowanie ha - 467;
w tym: grunty orne	ha - 375, w tym drenowanie ha - 373;
użytki zielone	ha - 229, w tym drenowanie ha - 94.

6. „Brzozów”

Obejmuje: Brzozów, Przygody, Kownaciska, Krześlinek, Kolonia Krześlinek.

Powierzchnia: melioracje użytków rolnych	ha - 448, w tym drenowanie ha - 448;
w tym: grunty orne	ha - 488, w tym drenowanie ha - 488;
użytki zielone	ha - 0, w tym drenowanie ha - 0.

III. KIERUNKI ROZWOJU LEŚNICTWA I GOSPODARKI ŁOWIECKIEJ

1. KIERUNKI ROZWOJU LEŚNICTWA

W gminie Suchożebry występują dwie główne formy własności gruntów leśnych; lasy prywatne i lasy należące do Skarbu Państwa, administrowane przez Nadleśnictwo Siedlce. Forma własności wpływa na dotychczasowe ich wykorzystywanie i zapewne będzie także oddziaływać na kierunek dalszego rozwoju gospodarki leśnej.

Zagospodarowanie lasów powinno być prowadzone pod kątem ciągłego ich utrzymywania w stanie zapewniającym wypełnienie złożonych funkcji, uwzględnionych w planach urządzania lasów, w szczególności:

- zachowania lasów i ich korzystnego wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą;
- ochrony lasów, szczególnie cennych z punktu widzenia przyrodniczego i krajobrazowego;
- produkcji drewna oraz surowców i produktów ubocznych użytkowania lasu.

Podstawowe zasady gospodarowania na terenach leśnych jakie powinny być stosowane zarówno na gruntach Lasów Państwowych jak i prywatnych, są zawarte w zasadach hodowli lasu, instrukcji ochrony lasu oraz instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu.

Celem podniesienia wysokich walorów lasów należy:

- zwiększyć lesistość gminy;
- prowadzić ochronę ekosystemów leśnych, zwłaszcza w kierunku polepszenia odporności biologicznej lasów;
- ograniczyć powierzchnię zrębów zupełnych;
- pozostawiać pasy ochronne na obrzeżach dróg i linii kolejowych przebiegających przez lasy;
- złagodzić deficyt wodny w ekosystemach leśnych m.in. poprzez odtwarzanie lub budowę od podstaw śródleśnych zbiorników wodnych;
- zachować w dolinach rzecznych i naturalnych obniżeniach terenu olsów, lasów łęgowych i innych naturalnych lub seminaturalnych formacji roślinnych, które zwiększają pojemność wodną środowiska;
- zachować śródleśne bagna, mszary i torfowiska jako naturalne rezerwuary wody zwiększające odporność ekosystemów leśnych, zwłaszcza w okresach suszy;

- chronić lasy przed ich zaśmiecaniem, wyrzucaniem odpadów i nieczystości;
- chronić przed wypasem bydła, grabieniem ściółki i kradzieżą drewna;
- wyeliminować przypadki wypalania traw, które są przyczyną większości pożarów w lasach;
- właściwie kształtować granice polno-leśne uwzględniając je w przestrzennym zagospodarowaniu gminy.

W zakresie zwiększenia lesistości gminy, należy podjąć następujące działania:

- sporządzić plan zalesień i dolesień gminy wyznaczając na podstawie szczegółowej analizy warunków przyrodniczych grunty kwalifikujące się do zalesień; na planszy niniejszego studium zaznaczono kompleksy gleb klas V, VI i VIz kwalifikujące się potencjalnie do zalesień (należy wyłączyć grunty o innym przeznaczeniu, np. grunty przewidywane do prowadzenia zorganizowanej działalności inwestycyjnej, pod budownictwo itp.)
- poinformować właścicieli gruntów przewidzianych do zalesień o potrzebie zalesienia/dolesienia takich gruntów oraz o warunkach finansowych i organizacyjnych przeprowadzenia takich prac na terenie gminy.

Istotną funkcję w krajobrazie pełnią przydrożne i śródleśne zadrzewienia i zakrzaczenia, występujące w formie kęp, szpalerów, alei czy nawet pojedynczych drzew i krzewów. Do podstawowych funkcji tych elementów krajobrazu można zaliczyć:

- kształtowanie warunków klimatycznych głównie w mikroskali;
- ochrona gleb przed erozją wietrzną i wodną;
- ochrona powietrza atmosferycznego (wychwytywanie i zatrzymywanie zanieczyszczeń, zwłaszcza komunikacyjnych);
- ochrona przed silnymi wiatrami powodującymi szkody gospodarcze;
- zwiększanie bioróżnorodności krajobrazu poprzez wprowadzanie nowych gatunków roślin i zwierząt;
- zwiększanie wykorzystywania gospodarczego gruntów zazwyczaj wykorzystywanych w niewielkim stopniu lub nie wykorzystywanych, poprzez zwiększanie w krajobrazie udziału drzew miododajnych, np. lipy, grochodrzewu i innych;
- urozmaicanie struktury krajobrazu i jego walorów estetycznych.

Zadrzewienia i zakrzewienia powinny być lokalizowane głównie na obszarach:

- poboczy szlaków komunikacyjnych i niektórych dróg polnych;
- zabudowy różnych typów;
- nieużytków przemysłowych i rolniczych (pod warunkiem, że istniejące nieużytki rolnicze nie

zasługują na ochronę ze względu na walory przyrodnicze);

- brzegach rzek i obszarach źródliskowych;
- strefach ochronnych wokół obiektów uciążliwych dla otoczenia;
- strefach ujęć wody.

W zakresie zwiększenia różnorodności krajobrazu i jego odporności biologicznej należy:

- wprowadzać (głównie na gruntach nie użytkowanych rolniczo) zadrzewienia i zakrzewienia;
- obsadzać pobocza dróg drzewami (zwłaszcza miododajnymi, np. lipa) i krzewami;
- obsadzać brzegi rowów i naturalnych cieków drzewami i krzewami, o ile nie ma przeciwwskazań do takich działań.

2. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI ŁOWIECKIEJ

Racjonalnie prowadzona gospodarka łowiecka winna uwzględniać następujące uwarunkowania występujące w siedliskach:

- naturalną pojemność łowisk wynikającą z zasobności i dostępności bazy pokarmowej;
- możliwości ochrony zwierzyny przed kłusownictwem, drapieżnikami i niekorzystnymi warunkami pogodowymi;
- możliwości zwiększonej zachorowalności i śmiertelności zwierzyny w przypadku populacji przegęszczonych lub osłabionych.

Podstawową zasadą gospodarki łowieckiej winno być założenie, że chronione gatunki zwierząt występujące w środowisku muszą być traktowane równorzędnie z gatunkami łownymi, nawet jeżeli wyrządzają pewne szkody w stanie zwierzyny łownej. Dotyczy to szczególnie drapieżnych ptaków i ssaków.

Główne kierunki działań zmierzające do utrzymania i wzbogacenia поголовия gatunków łownych powinny obejmować:

- wyeliminowanie przypadków wyrzucania do lasów odpadów i nieczystości z masarni i ubojni w celu ograniczenia rozszerzania się chorób wirusowych i pasożytniczych;
- zwiększenie ochrony zwierzyny poprzez intensyfikowanie zimowego dokarmiania, tworzenie nowych poletek łowieckich, eliminowanie wałęsających się psów i kotów;
- eliminowanie kłusownictwa;
- podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia śmiertelności zwierzyny na szlakach komunikacyjnych;
- eliminowanie źródeł wścieklizny.

IV. MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA SUROWCÓW MINERALNYCH

1. REJONY PERSPEKTYWICZNE SUROWCÓW MINERALNYCH

Złoża kopalin, zgodnie z ustawą z dnia 31.01.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. nr 49, poz. 196, z późn. zm.), podlegają ochronie. Podstawowe formy ochrony złóż kopalin polegają na:

- racjonalnym gospodarowaniu zasobami złóż,
- prowadzeniu eksploatacji w sposób gospodarczo uzasadniony przy zastosowaniu środków i technologii ograniczających szkody w środowisku,
- ochrona udokumentowanych złóż przed zainwestowaniem,
- rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych.

Podczas opracowywania przez Przedsiębiorstwo Geologiczne w W-wie w 1985 r. "Studium zaopatrzenia lokalnego przemysłu budowlanego w surowiec ceramiczny i kruszywo naturalne woj. siedleckiego, gm. Suchożebry" wskazano trzy rejony perspektywiczne występowania surowców budowlanych na potrzeby lokalne: dwa kruszywa naturalnego grubego i jedno surowców ilastych.

Obszary perspektywiczne:

1. Podnieśno

Złoże ilów i mułków zastoiskowych za wsią Podnieśno. Szacowana zasobność 20 tys. m³.

2. Wola Suchożębska

Złoże piasku ze żwirem w obrębie wzgórza czołowomorenowego przy szosie Siedlce - Węgrów. Szacowana zasobność 150 tys. m³.

Bazę surowcową na terenie gminy Suchożebry stanowią:

1. Piaski kwarcowe do produkcji betonów komórkowych eksploatowane przez zakład w m. Podnieśno.
2. Kruszywo naturalne grube udokumentowane na terenie 11 złóż, oraz eksploatowane w licznych „dzikich” wyrobiskach.
3. Surowce ilaste w okolicy Podnieśna o zasobach perspektywicznych dla potrzeb lokalnych.

2. MOŻLIWOŚCI REKULTYWACJI TERENÓW POEKSPLOATACYJNYCH

Wyrobiska poeksploatacyjne położone na terenie gminy Suchożebry, z wyjątkiem kopalni „Prefabet” W-wa, Zakład Podnieśno, są niewielkich rozmiarów i powinny być rekultywowane poprzez zalesienie bądź przywrócenie rolniczego wykorzystania terenu. Rekultywacja powinna być prowadzona na podstawie dokumentacji uzgodnionej z Urzędem Gminy. Skarpy niecki poeksploatacyjnej powinny zostać wyprofilowane i złagodzone do kąta 20° dla rekultywacji leśnej i 15° rekultywacji rolniczej a dno wyrównane. Do rekultywacji należy wykorzystywać uprzednio zgarniany i zwałowany nadkład.

Wyrobiska mogą być również pozostawione, po wstępnym złagodzeniu skarp, do naturalnej sukcesji roślinności. Dotyczy to w szczególności kopalni, w których prowadzone było wydobywanie wody. Zbiorniki takie stają się refugiami flory i fauny wodnej i wzbogacają krajobraz. Z czasem w niektórych z nich powstają bardzo bogate zespoły zwierzęce i zbiorowiska roślinne i tworzone są użytki ekologiczne. Podczas ewentualnych prac rekultywacyjnych zbiorniki takie, nawet niewielkie powierzchniowo, nie powinny być zasypywane. Dodatkowym walorem takich zbiorników na terenach leśnych jest możliwość wykorzystania ich do celów p.poż.

Podczas profilowania skarp i dna wyrobisk należy uwzględnić warunki terenowe i krajobrazowe, a także sposób zagospodarowania terenów sąsiednich. Szczególnie nie wskazane jest wykorzystywanie wyrobisk po eksploatacji kruszywa naturalnego do składowania odpadów.

V. DOCELOWA SIĘĆ CHRONIONYCH OBIEKTÓW PRZYRODNICZYCH

Wyniki przeprowadzonego w roku 1999 rozpoznania przyrodniczego skłaniają do zmiany koncepcji systemu obszarów chronionych na terenie gminy. Dotychczas ochroną objęto zachodni fragment gminy o pow. 1050 ha, który wchodzi w granice Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz 3 pomniki przyrody. Wysokie walory przyrodnicze wielu fragmentów gminy dają podstawę do stworzenia pełnego - adekwatnego do wartości - Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych gminy Suchożebry. System ten obejmowałby:

- rezerwat przyrody „Sosny”;
- Park Krajobrazowy Doliny Liwca;
- dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- trzy użytki ekologiczne;
- dwa nowe pomniki przyrody.

Walory tych terenów, ich lokalizacje i wstępne granice przedstawiono poniżej oraz na mapie gminy w skali 1:10.000.

1. REZERWAT PRZYRODY „SOSNY”

Rezerwat leśny obejmujący fragment borów sosnowych należących do prywatnych właścicieli, położony w pobliżu wsi Sosny-Korabie. Powierzchnia projektowanego rezerwatu wynosi około 40 ha. Jest to cenny obiekt leśny ze względu na dobrze wykształcone drzewostany boru sosnowego oraz liczne występowanie 4 gatunków widłaków (chronionych gatunków roślin): widłaka jałowcowatego, goździstego, spłaszczonego i cyprysowatego. Występuje tu także rzadki na niżu Polski porost - chrobotek alpejski (*Cladonia alpestre*).

Wyznaczenie granic rezerwatu oraz jego powierzchni będzie możliwe po wykonaniu dokładnych badań (głównie florystycznych) w trakcie sporządzania dokumentacji rezerwatu. Objęcie ochroną w formie rezerwatu następuje w drodze rozporządzenia wojewody.

2. PROJEKTOWANY PARK KRAJOBRAZOWY DOLINY LIWCA

Dolina Liwca - ze względu na wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe - w pełni zasługuje na objęcie ochroną w formie parku krajobrazowego. Charakterystykę przyrodniczą

fragmentu doliny Liwca w granicach gminy Suchożebry podano w pierwszej części dokumentacji - Uwarunkowaniach. Koncepcja utworzenia Parku Krajobrazowego Doliny Liwca powstała kilka lat temu i została przyjęta w dokumentacji. Studium zagospodarowania przestrzennego woj. siedleckiego. Przeprowadzone w roku 1999 prace terenowe pozwalają na przyjęcie wstępnych granic przyszłego parku krajobrazowego na terenie gminy Suchożebry, który obejmowałby:

- właściwy obszar parku , t.j. dolinę Liwca położoną przy południowej granicy gminy;
- otulinę parku, która obejmowałaby tereny na południe od wsi Wola Suchożębska, Przygody, Kownaciska i Krześlin. W granicach otuliny znalazłyby się m.in. przyujściowe fragmenty dolin Sosenki i Starej Rzeki, a także fragment Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Powierzchnia projektowanego parku krajobrazowego w granicach gminy Suchożebry wynosiłaby około 760 ha, natomiast otuliny około 3000 ha.

Dokładne wyznaczenie granic oraz powierzchni parku i jego otuliny będzie możliwe podczas sporządzania dokumentacji parku. Objęcie ochroną w formie parku krajobrazowego następuje w drodze rozporządzenia wojewody.

3. PROJEKTOWANE ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe zostały wprowadzone jako nowa forma ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dn. 16.10 1991r. (z późn. zm.). Wyznacza się je w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania głównie jego wartości estetycznych. Na terenie gm. Suchożebry do objęcia ochroną w formie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych kwalifikują się obszary o randze regionalnej, t.j. dolina Sosenki i dolina Starej Rzeki. Biorąc pod uwagę fakt, że doliny obu rzek przebiegają prostopadle do doliny Liwca w kierunku północ-południe, nie jest uzasadnione włączenie ich w całości granice przyszłego parku krajobrazowego. Jedynie przyujściowe fragmenty obu rzek znajdują się w granicach otuliny przyszłego parku.

3.1. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina Sosenki.

Wg wstępnie przyjętych granic obejmuje środkowy fragment rzeki i jej doliny na odcinku od granicy gminy (zarazem od granicy Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) koło wsi Sosna-Korabie, do drogi krajowej Siedlce-Sokołów. Południowy odcinek rzeki i doliny wchodziłby w granice otuliny projektowanego Parku Krajobrazowego Doliny

46

Liwca. Granice projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego od strony wschodniej i zachodniej przebiegałyby po granicy łąk i pastwisk występujących w dolinie. Powierzchnia Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Dolina Sosenki we wstępnie przyjętych granicach wynosiłaby około 195 ha.

3.2. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina Starej Rzeki.

Obejmuje długi odcinek doliny Starej Rzeki (z lokalnymi rozszerzeniami) od północnej granicy gminy do drogi Krześlin - Kownaciska. Południowy odcinek rzeki i doliny wchodziłby w granice otuliny projektowanego Parku Krajobrazowego Doliny Liwca. Powierzchnia Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Dolina Starej Rzeki we wstępnie przyjętych granicach wynosiłaby 860 ha, a granice projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego od strony wschodniej i zachodniej przebiegałyby po granicy łąk i pastwisk występujących w dolinie.

Dokładne wyznaczenie granic oraz powierzchni projektowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych będzie możliwe do wykonania podczas sporządzania dokumentacji tych obszarów. Objęcie ochroną w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

4. PROJEKTOWANE UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytki ekologiczne zostały wprowadzone jako nowa forma ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dn. 16.10 1991r. (z późn. zm.). Są to zazwyczaj niewielkie obszarowo pozostałości ekosystemów mające znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Użytki ekologiczne odgrywają szczególną rolę w zachowaniu bioróżnorodności krajobrazu i w kształtowaniu lokalnego mikroklimatu. Na terenie gminy Suchożebry wytypowano 3 obiekty kwalifikujące się do ochrony w formie użytku ekologicznego. Są to kompleksy torfianek o bogatej faunie i florze.

Użytki ekologiczne uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w ewidencji gruntów jako odrębna kategoria - użytek ekologiczny.

Ze względu na niewielką powierzchnię i specyfikę użytków ekologicznych, są one wyznaczane także w granicach innych obszarów chronionych, takich jak: obszary chronionego krajobrazu, parki krajobrazowe oraz ich otuliny oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Nie wyznacza się użytków ekologicznych w granicach rezerwatów ścisłych i częściowych.

44

Dokładne wyznaczenie granic oraz powierzchni projektowanych użytków ekologicznych będzie możliwe do wykonania podczas sporządzania ich dokumentacji, która powinna zawierać, m.in. geodezyjny wykaz gruntów oraz ich właścicieli. Objęcie ochroną w formie użytku ekologicznego następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Projektowany użytek ekologiczny Nr 1

Położony w dolinie Sosenki na gruntach wsi Przygody, około 1 km na południe od skarju zabudowy wsi. Jest to kompleks torfianek porośniętych częściowo roślinnością szuwarową i łożami. Powierzchnia projektowanego użytku ekologicznego wynosi około 1,60 ha.

Projektowany użytek ekologiczny Nr 2

Położony w dolinie Sosenki na gruntach wsi Przygody, około 100 m w kierunku południowo-wschodnim od poprzedniego obiektu. Jest to także kompleks torfianek o podobnym charakterze. Powierzchnia projektowanego użytku ekologicznego jest dużo większa i wynosi około 7,0 ha.

Projektowany użytek ekologiczny Nr 3

Położony w dolinie Liwca na gruntach wsi Borki Siedleckie, około 250 m w kierunku południowym od zabudowy wsi. Jest to kompleks torfianek i łożowisk rosnących miejscami w silnym zwarcu. Powierzchnia projektowanego użytku ekologicznego w przyjętych wstępnie granicach wynosi około 16,50 ha.

5. PROJEKTOWANE POMNIKI PRZYRODY

Proponuje się utworzenie 2 dalszych pomników przyrody. Są to:

1. Sosna zwyczajna o obwodzie pnia 210 cm, położona na skraju lasu w pobliżu drogi prowadzącej od stacji kolejowej w Podnieśnię do wsi Stany Duże.
2. Wierzba krucha o obwodzie pnia 480 cm, w miejscowości Krynica, przy drodze Krynica - Kolonia Krynica (Rogosz), w pobliżu mostu na Starej Rzece.

STUDIUM UWARUNKOWAN I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHOŻEBRY

Projektowany Ekologiczny System Obszarów Chronionych

Skala 1:100.000

OZNACZENIA

- - większe kompleksy leśne
- - obszary zabudowane
- - rzeki
- - drogi
- - linie kolejowe

- - Siedlecko-Węgrowski obszar chronionego Krajobrazu
- - projektowany Park Krajobrazowy Doliny Liwca
- - otulina proj. Parku Krajobrazowego Doliny Liwca
- - proj. rezerwat przyrody "Sosny"
- - projektowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- - projektowane użytki ekologiczne
- - pomniki przyrody
- - projektowane pomniki przyrody

VI. KIERUNKI OCHRONY PODSTAWOWYCH SKŁADNIKÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1 OCHRONA POWIETRZA

- Główne źródła lokalnych zanieczyszczeń powietrza występujące w gminie Suchożebry to transport samochodowy i paleniska domowe. Do podstawowych kierunków działań zmierzających do ochrony ludności i środowiska przed szkodliwymi substancjami emitowanymi do atmosfery należy zaliczyć:
- zwiększenie zużycia paliwa bezołowiowego (poprawa sytuacji może następować w wyniku działań rządu, samorząd lokalny nie ma praktycznie na to wpływu);
- zwiększenie liczby samochodów napędzanych gazem;
- lokalizowanie zabudowy mieszkalnej w pewnej odległości od tras komunikacyjnych o dużym nasileniu ruchu;
- ograniczanie emisji szkodliwych gazów i pyłów przez istniejące zakłady usługowe i rzemieślnicze;
- ścisłe przestrzeganie przepisów o ochronie atmosfery w przypadku nowych inwestycji;
- stwarzanie możliwości zamiany paliwa używanego w paleniskach domowych (głównie węgla kamiennego) na inne, nie emitujące szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery (gaz ziemny, oleje, instalacje geotermiczne, prąd elektryczny, drewno opałowe, słoma i inne);
- budowa ciepłowni (w większych miejscowościach) dla całych osiedli z wykorzystaniem odpowiednich technologii zabezpieczających przed emisją szkodliwych gazów.

2. WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Na obszarze gminy znajduje się jeden niewielki kompleks stawów rybnych położony w dolinie Sosenki, na którym prowadzona jest typowa gospodarka rybacka i gospodarowanie wodą podporządkowane wymogom hodowlanym. Zazwyczaj woda ze stawów jest spuszczana późną jesienią, w momencie odławiania ryb. Część stawów w okresach niedoborów wody może być napełnianych częściowo lub nie zalewanych.

Gospodarka wodami płynącymi jest podporządkowana głównie wymogom rolnictwa. Systemy rowów melioracyjnych istniejące we wszystkich dolinach rzecznych i obniżeniach terenu, w których występują użytki zielone, są przygotowane przede wszystkim do szybkiego

odprowadzania okresowego nadmiaru wody wczesną wiosną. W okresach letniej suszy często brakuje wody aby podnieść jej poziom z wykorzystaniem urządzeń piętrzących i nawodnić użytki zielone. Bardzo często systemy melioracyjne nie są utrzymywane w odpowiedniej sprawności technicznej.

Weryfikacji i analizy wymaga odprowadzanie wody z niewielkich "oczek" wodnych, z których część planowana jest do objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych. Większość z nich włączona jest w odwadniający system rowów melioracyjnych, co powoduje obniżanie lustra wody, ich wypływanie i szybszą sukcesję roślinności, a w konsekwencji biologiczne zamieranie. Jest to zjawisko niekorzystne, powodujące zmniejszenie różnorodności krajobrazu gminy. W zbiornikach takich poziom wody powinien być utrzymywany na wysokim poziomie, a jej odprowadzanie powinno być zahamowane, nawet za cenę czasowego, lokalnego podtapiania bezpośrednio przylegających gruntów. Będzie to wpływać korzystnie na grunty położone wyżej, leśne lub użytkowane rolniczo, w których poziom wody gruntowej będzie dzięki temu odpowiednio wysoki.

Wody pierwszego poziomu są szczególnie narażone na zanieczyszczenia z powodu braku systemu kanalizacyjnego we wszystkich wsiach oraz częstego stosowania szamb bez szczelnego dna, co powoduje odpływ ścieków w głąb gruntu i zanieczyszczanie wód podziemnych.

W celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, należy podjąć na obszarze gminy następujące działania:

- ograniczenie (a z czasem wyeliminowanie) odprowadzania ścieków do gruntu lub wód powierzchniowych;
- wyposażenie obszarów zwartej zabudowy w systemy wodno-kanalizacyjne z odprowadzaniem ścieków do oczyszczalni;
- wyposażenie zabudowy rozproszonej nie objętej siecią kanalizacyjną w szczelne zbiorniki osadowe, z dostarczaniem ścieków do oczyszczalni;
- ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin i nawozów sztucznych na obszarach dolin rzecznych i obniżeń terenu (z płytkim zaleganiem wód gruntowych);
- składowanie odpadów stałych na urządzonych wysypiskach, zabezpieczonych przed odpływem odcieków do gruntu;
- wyznaczenie granic głównych zbiorników wód podziemnych, stref ochronnych i zasad gospodarowania w tych strefach oraz ściśle przestrzeganie zasad ochrony ujęć wód głębinowych.

Bardziej szczegółowe informacje dotyczące kierunków rozwoju infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową przedstawiono w rozdziale III.1.

W celu zwiększenia zasobów wód powierzchniowych, należy:

- racjonalnie gospodarować wodą na obszarach typowo rolniczych z wykorzystaniem istniejących systemów melioracyjnych;
- w pełni wykorzystywać dostępne zasoby wodne w gospodarce rybackiej (maksymalne zalewanie istniejących kompleksów stawów rybnych, nawet w przypadku ich niepełnego wykorzystania w hodowli, w celu zmniejszania sukcesji i ich wypłykania);
- opracować i wdrożyć program małej retencji;
- chronić niewielkie lokalne bagienka, "oczka wodne", torfianki i inne małe zbiorniki wodne.

3. OCHRONA GRUNTÓW LEŚNYCH

Grunty leśne, niezależnie od formy własności, podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska z dn. 31.01.1980 r. oraz ustawy o lasach z dn. 28.09.1991 r. (z późn. zm.). Ochrona gruntów leśnych realizowana jest poprzez przestrzeganie zakazów określonych w w.w. ustawach, a w szczególności na zakazie:

- przeznaczania gruntów leśnych na cele nieleśne (z wyjątk. przypadków określonych w ustawie);
- niszczenia lasów i gruntów leśnych;
- działań osłabiających biologiczną odporność drzewostanów.

W zakresie ochrony gruntów leśnych i racjonalnego gospodarowania zasobami przyrodniczymi, postuluje się opracowanie programu zalesiania i dolesiania nieużytków i gruntów rolniczych spełniających wymogi oraz systematycznego wdrażania tego programu (patrz: Kierunki rozwoju gospodarki leśnej).

4. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH

Wymogi ochrony gruntów rolnych szczególnie przydatnych do produkcji rolniczej, określone są w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dn. 3.02.1995 r (Dz.U. nr 16, poz. 78 z późn. zm.). Szczególnej ochronie podlegają gleby organiczne oraz gleby mineralne zaliczane do klas bonitacyjnych I-III. Ochrona polega głównie na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze. W warunkach gminy Suchożebry, gleby klasy I i II praktycznie nie występują, natomiast powierzchnia gleb należących do klasy III jest znaczna. Także gleby organiczne, występujące głównie w dolinach Liwca, Sosenki i Starej Rzeki zajmują znaczną powierzchnię i te obszary - również z tego względu - należy chronić szczególnie.

VII. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

1. GOSPODARKA WODNA

Istniejące na terenie gminy ujęcie wody we wsi Krynica nie posiada rezerw wody, która mogłaby zasilić pozostałe nie zwodociągowane wsie tj.: Kownaciska, Krześlinek, Borki Siedleckie i Kopcie.

Przewiduje się budowę sieci wodociągowej dla w/w wsi na bazie ujęcia wody we wsi Purzec gmina Siedlce.

Ujęcia wody wymagają ochrony poprzez tworzenie stref ochronnych:

- strefy ochrony bezpośredniej - ogrodzenie studni w promieniu 10 m licząc od krawędzi obudowy studni;
- strefy ochrony pośredniej - ustalenia w oparciu o dokumentację hydrogeologiczną zasięgu strefy oraz wynikających stąd rygorów obowiązujących na tym terenie.

2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

W celu uporządkowania gospodarki ściekowej przewiduje się na terenie gminy 4 systemy zbiorczej kanalizacji sanitarnej z mechaniczno-biologicznymi oczyszczalniami ścieków oraz punktami zlewnymi nieczystości płynnych dowożonymi wozami asenizacyjnymi z terenów nie skanalizowanych.

Zwarta zabudowa wsi umożliwia ich skanalizowanie wraz z budową urządzeń oczyszczających ścieki do parametrów kwalifikujących odprowadzanie ich do cieków wodnych (rzeki Sosenki, Starej Rzeki).

Utrzymuje się lokalizację systemów zbiorczej kanalizacji przewidywanych dotychczas obowiązującym Miejscowym Planem Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Suchożebry z oczyszczalniami we wsi: Przygody, Podnieśno, Krynica, Kownaciska.

Wszystkie realizowane obiekty oczyszczalni ścieków należy uzbroić w punkty zlewnie nieczystości płynnych.

Podjęcie inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej stanowić będzie podstawę do uszczegółowienia rozwiązań w tym zakresie z zastosowaniem najnowocześniejszych technik oczyszczania ścieków i systemów kanalizacji (grawitacyjnej, pompowej, ciśnieniowej).

Zasięg ograniczonego użytkowania terenów wokół oczyszczalni winien się mieścić w obrębie terenu oczyszczalni.

3. GOSPODARKA ODPADAMI

Istniejące nowo wybudowane wysypisko odpadów komunalnych zabezpiecza całkowicie potrzeby gminy. Niezbędne jest sukcesywne wyposażanie obiektów indywidualnych, użyteczności publicznej i zakładów prowadzących działalność gospodarczą w pojemniki na odpady komunalne dostosowane wielkością do potrzeb właściciela obiektu.

Dążąc do prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami niezbędnym jest podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów - w ramach działań spółki "Zakład Utylizacji Odpadów". Stworzy to możliwość wykorzystania surowców wtórnych (makulatura, szkło, plastik, złom), jak również wydłuży czas eksploatacji obiektu wysypiska.

Zakończenie eksploatacji części niecki wysypiska (około 1 ha) stwarza możliwość podjęcia działań zmierzających do pozyskania biogazu. Wstępne pomiary przeprowadzone przez Ośrodek Badawczo Rozwojowy Ekologii Miast „OBREM” w Łodzi, wykazały możliwość uzyskania około 100-150 kW energii elektrycznej. Zakład Utylizacji Odpadów w Siedlcach zlecił opracowanie koncepcji wykorzystania.

4. ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Gmina zaopatrywana jest w gaz ziemny z gazociągu przesyłowego DN 700 mm relacji Koterka - Warszawa.

Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci gazowej średniego ciśnienia zgodnie z "Koncepcją programową gazyfikacji wsi gminy Suchożebry" z odprowadzeniem gazu:

- od strony wsi Nakory - do wsi: Krynica, Stany Duże, Stany Małe;
- do wsi Kopcie - sieć gazowa pomiędzy Wolą Suchożebrską a Borkami Siedleckimi.

Realizacja powyższego da w efekcie pełną gazyfikację gminy Suchożebry.

Wymagania dotyczące odległości projektowanych obiektów budowlanych od istniejących gazociągów określa rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14.11.1995 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 139 z dn. 07.12.1995r.).

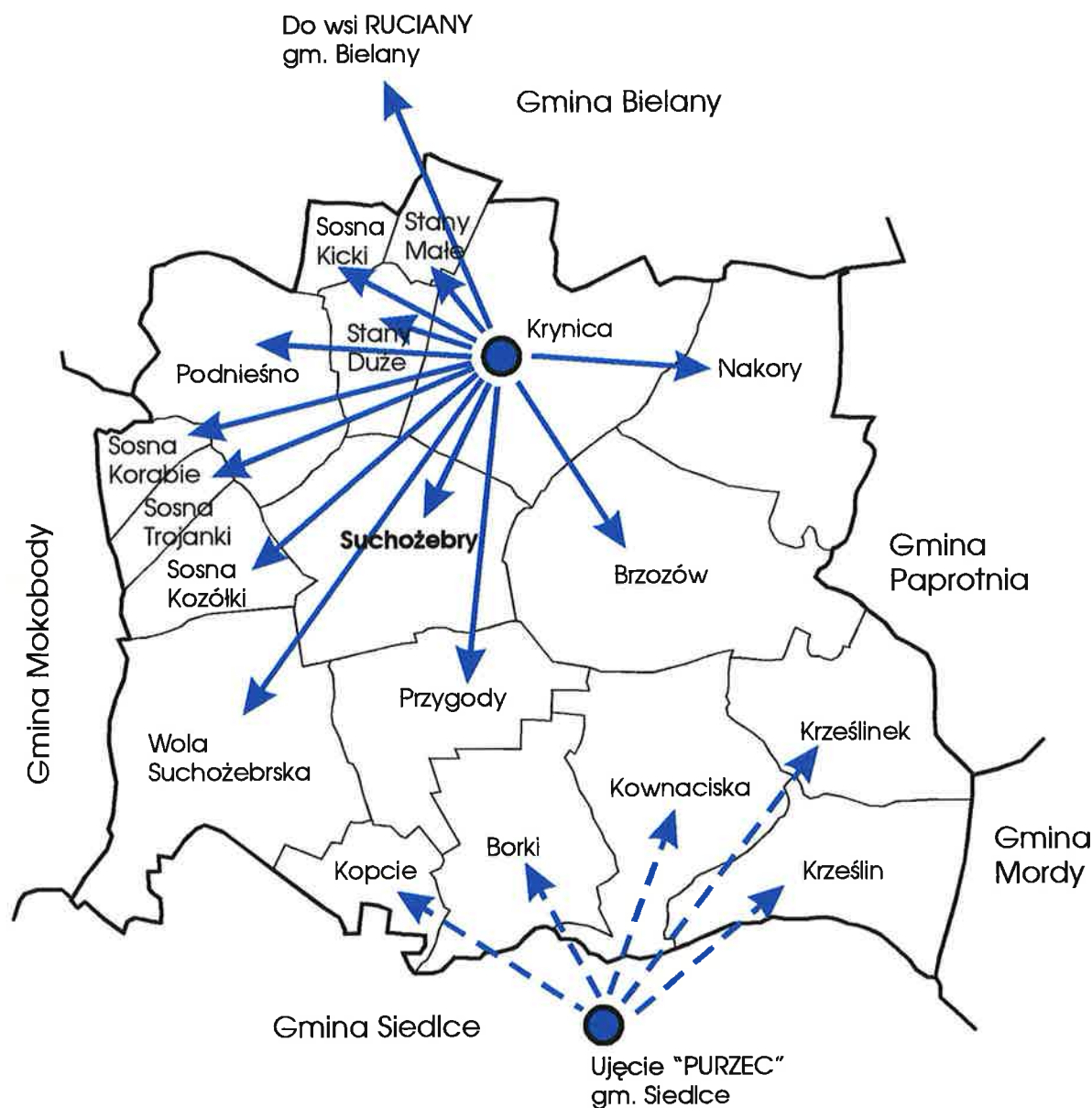
W liniach rozgraniczających dróg i ulic należy rezerwować trasy dla infrastruktury technicznej.

Wszelkie decyzje wydawane przez organy administracji, odnośnie lokalizacji zabudowy oraz infrastruktury technicznej w pasie ochronnym gazociągu przesyłowego tj. 150 m, muszą być poprzedzone opinią MOZG Rejon Sieci Przesyłowej i Tranzytowej, 05-126 Nieporęt ul. Jana Kazimierza 3.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHOŻEBRY

Kierunki zaopatrzenia w wodę

Skala 1:100.000

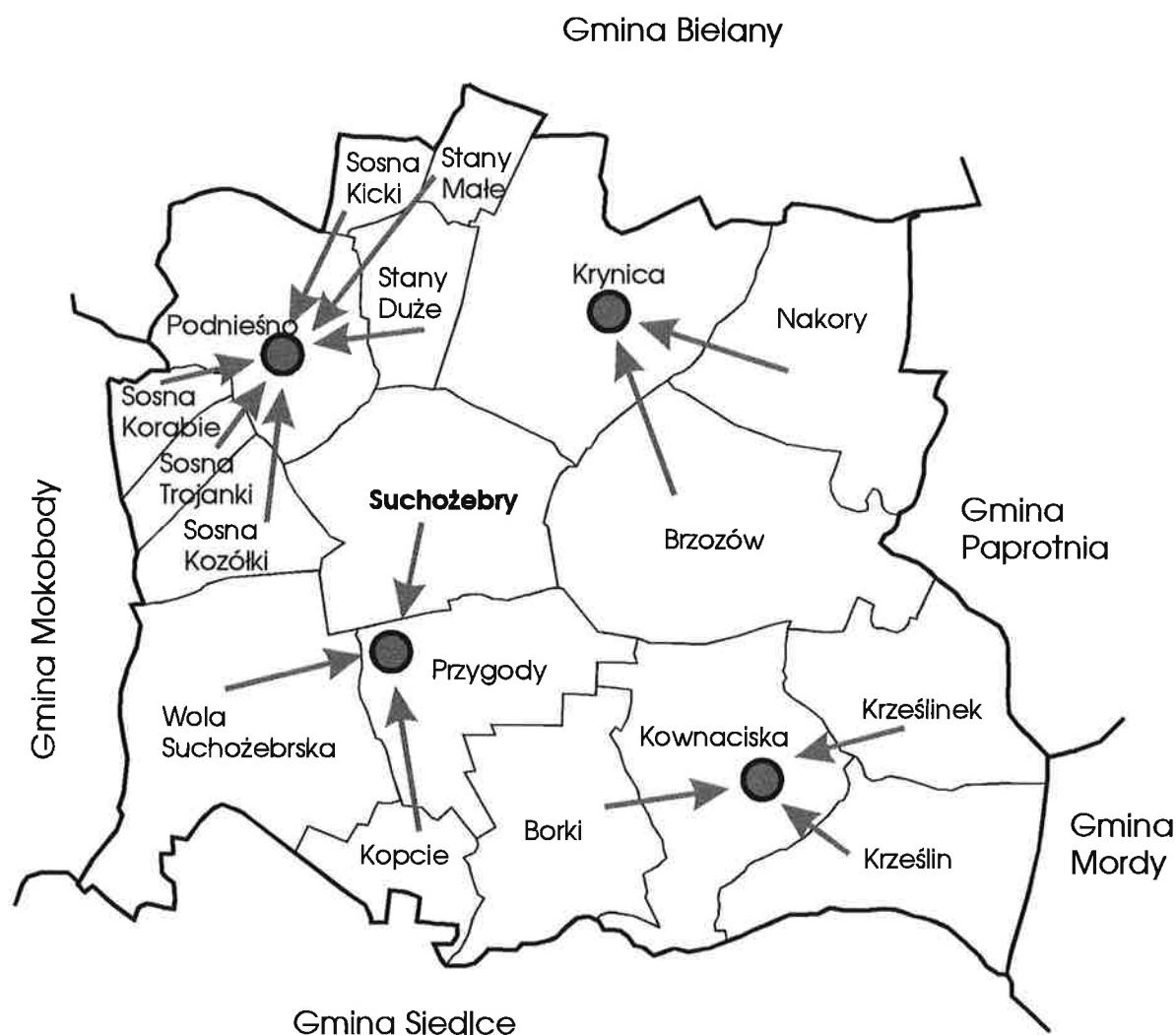

OZNACZENIA

- - stacja wodociągowa
- - istniejące kierunki zaopatrzenia w wodę
- - projektowane kierunki zaopatrzenia w wodę

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHOŻEBRY
Gospodarka ściekami - kierunki rozwoju

Skala 1:100.000

OZNACZENIA

- - oczyszczalnie projektowane
- ← - kierunki zrzutu ścieków

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHOŻEBRY
Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny

Skala 1:100.000

